

การเสวนา

เครือข่ายไทพิน-ปมเพาะความคิด สร้างพันธมิตรนักวิจัยไทยรุ่นใหม่

ณัฐฐา วัฒนรัชกิจ¹, พิเชฐ นุ่นโต¹, ปิยะชนิตย์ เกษสุวรรณ¹, วัฒนา ตันมิ่ง², เนติ เงินแพทย³
และอภิรดา สถาปัตยานนท์⁴

¹ มหาวิทยาลัยมหิดล, ² มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ³ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ⁴ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ณัฐฐา วัฒนรัชกิจ : ขอขอบคุณโครงการ BRT ที่ได้เปิดเวทีการประชุมวิชาการประจำปีโครงการ BRT ในครั้งนี้ให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่อย่างพวกเรา หลายท่านคงได้ยินชื่อไทพิน (TYPIN) กันบ้างแล้วแต่เชื่อว่าอาจจะยังสงสัยว่าไทพินคืออะไร ไทพินเกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มนักวิจัยรุ่นใหม่ที่สนใจในความหลากหลายทางชีวภาพ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “จุดประกายนักวิจัยไทยมีอาชีพรุ่นใหม่” (TYPIN : Thai Young Professionals Initiative)

พิเชฐ นุ่นโต : จากการที่นักศึกษาหมาวิทยาลัยมหิดลได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสิ่งแวดล้อมโลกครั้งที่ 3 (The 3rd IUCN World Conservation Congress) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 17-25 พฤศจิกายน 2547 โดยมีประเทศไทยเป็นเจ้าภาพช่วงหนึ่งของการประชุมพวกเราได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก จากประเทศต่างๆ ในกลุ่มประชุมย่อยที่จัดขึ้นสำหรับนักศึกษา ทำให้เราเห็นถึงศักยภาพในการศึกษาวิจัยของนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งพวกเราได้มีการจัดตั้งเครือข่ายนักศึกษาขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และผลงานวิจัยของแต่ละบุคคล ในระหว่างกลุ่มสมาชิกในเครือข่าย ทำให้มุมมองงานวิจัยของเค้าค่อนข้างกว้างขวางและมีประเด็นวิจัยหลากหลาย ดังนั้นพวกเราจึงคิดที่จะสร้างเครือข่ายนักศึกษาในประเทศไทยบ้าง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานวิจัย และเพิ่มศักยภาพของตัวเอง และในอนาคตเราก็หวังว่าอาจมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายนักศึกษานานาชาติเพื่อขยายมุมมอง และประสบการณ์ของพวกเราเอง

หลังจากเกิดแนวความคิดดังกล่าวกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จึงเริ่มกระจายข่าวไปตามสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเกิดการประชุมร่วมกัน แต่ข้อสรุปจากการประชุมครั้งนั้นยังไม่ค่อยชัดเจน ทำให้แนวคิดและการดำเนินการยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แต่เราได้ประชุมพูดคุยกันอีกรอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถาบัน จนมีแนวคิดที่ค่อนข้างชัดเจนและมั่นคง เริ่มมีกลุ่มที่ค่อนข้างเข้มแข็งมากขึ้น ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไปนี้ ทั้งในเรื่องวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ความก้าวหน้าของโครงการ และผลประโยชน์ที่จะได้จากการเข้าร่วมเป็นสมาชิก

ปิยะชนิตย์ เกษสุวรรณ : จุดประสงค์ของการตั้งกลุ่มไทพิน คือ ต้องการจะพัฒนาศักยภาพการทำงานวิจัยของนักศึกษา ก่อนที่เราจะจบออกไปเป็นนักวิจัยในอนาคต ผมขอยกตัวอย่างจากการประชุมสิ่งแวดล้อมโลก ที่ World Park Congress ใน South Africa ปี 2003 มหาวิทยาลัยเยล (Yale University) ได้มีการตั้งคำถามไปยังนักศึกษาในสาขาการอนุรักษ์ ที่ใกล้สำเร็จการศึกษา และที่กำลังศึกษาอยู่ว่าพวกเขาต้องการอะไรในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ และมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับวงการอนุรักษ์ ซึ่งมีคำตอบกลับมาหลายประเด็น แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือ พวกเขาต้องการทำงานอย่างมีเครือข่าย (network) และต้องการพัฒนาศักยภาพตัวเองตั้งแต่ตอนที่ยังเรียนอยู่ เพื่อที่จะจบการศึกษาไปทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

อีกประเด็นที่น่าสนใจคือ ทำไมหลังจากการประชุมครั้งแรกกลุ่มไทพินถึงได้เลิกราไป ทั้งนี้เนื่องจากเราไม่ต้องการทำให้กลุ่มไทพินมีรูปแบบการดำเนินการที่เป็นทางการ ไม่ต้องการเป็นองค์กรที่มีประธาน กรรมการ ซึ่งจะเป็นงานหนักสำหรับผู้ที่มีการะทางการศึกษา เราจึงปรับรูปแบบการรวมกลุ่มให้เป็นเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการ มี

การติดต่อสื่อสารกันอย่างเพื่อน ซึ่งน่าจะเป็นวิธีการที่ดี เพราะฉะนั้นเป้าหมายของเรา คือ เราต้องการที่จะพัฒนา ศักยภาพ โดยการแลกเปลี่ยนข่าวสารในกลุ่มเพื่อนผ่านช่องทางใดช่องทางหนึ่ง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน ส่วน วัตถุประสงค์ระยะยาวในอนาคต คือ เราต้องการให้เกิดเครือข่ายนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ เกิดการทำ กิจกรรมร่วมกัน มีการทำงานเชื่อมโยงกันระหว่างสถาบัน และท้ายที่สุด คือ มีการแลกเปลี่ยนและนำเสนอ ผลงานวิจัยต่างๆ

อภิรดา สถาปัตยานนท์ : ดิฉันขอยกตัวอย่างง่ายๆ เช่น ดิฉันทำการศึกษารื่องอนุกรมวิธานกล้วยไม้ ดิฉันสามารถ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนในกลุ่มไทพินที่ทำการศึกษในเรื่องนี้ได้ รวมทั้งเพื่อนในสาขาอื่นๆ ไม่ ว่าจะเป็นผู้ที่ทำงานด้านอนุกรมวิธาน หรือผู้ที่ทำทางด้านนิเวศวิทยา เป็นต้น ซึ่งไทพินมีสมาชิกหลากหลาย สาขาวิชา นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ หรือผู้ที่ทำงานในห้องทดลอง ก็สามารถ มาร่วมแลกเปลี่ยนกับเราได้ จะได้ทราบว่านักวิจัยที่ทำงานในพื้นที่ที่มีการดำเนินงานอย่างไร นอกจากนี้ถ้า มหาวิทยาลัยไหนมีการจัดประชุม นิทรรศการ หรือกิจกรรมต่างๆ สมาชิกไทพินก็สามารถสื่อสารส่งข้อมูลถึงกันได้ นอกจากนี้การที่เราได้เข้ามารวมกลุ่มไทพิน อย่างน้อยเราได้รู้จักเพื่อนต่างสถาบัน ต่างสาขา มากมายมาทำงาน ร่วมกัน เกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน

ณัฐฐา วัฒนรัชกิจ : ตอนนี้สมาชิกไทพิน ในแต่ละสถาบันการศึกษาได้มีการรวมกลุ่มย่อยกันเอง เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีข้อสงสัยว่า ทำไมจึงตั้งกลุ่มย่อยในแต่ละสถาบัน ทำไมเราไม่ตั้งเป็นกลุ่มเดียว

เหนติ เงินแพทย์ : การที่เราแบ่งเป็นกลุ่มเครือข่ายย่อยในแต่ละสถาบัน เพื่อที่จะให้แต่ละกลุ่มย่อยสร้างความสนิทสนม ระหว่างสมาชิกได้รวดเร็ว สามารถพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ซึ่งสะดวกกว่าการรวมกลุ่มขนาดใหญ่ แต่หากต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่กว้างขึ้น ก็สามารถแลกเปลี่ยนกันได้ เครือข่ายใหญ่ระหว่างสถาบัน ผ่านทางเว็บบอร์ดของไทพิน ดังนั้นจึงอยากจะชักชวนเพื่อนนักศึกษาที่สนใจ จัดตั้งกลุ่มเล็กๆ ในสถาบันของตนเอง เพื่อชวนกันมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นร่วมกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างศักยภาพในการเป็นนักวิจัยของ เรามากขึ้น

พิเชฐ นุ่นโต : คนที่จะเข้ามาเป็นเครือข่ายของไทพิน จะต้องมีความสนใจอย่างไรบ้าง

เหนติ เงินแพทย์ : อย่างแรกขอให้ป็นนิสิตนักศึกษารุ่นใหม่ ไม่ว่าจะศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก หรือเป็นนักวิจัย ที่ต้องการเรียนรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในเรื่องการอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานวิจัย และการทำงานร่วมกับคนอื่น หรือผู้ที่ต้องการมุมมองความคิดเห็นที่ หลากหลาย เช่น ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำงานวิจัยของตนเองกับคนอื่น ๆ ตามสโลแกนที่ว่า “TYPIN-SHARE FOR US”

พิเชฐ นุ่นโต : มีอาจารย์ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถามผมว่าจะเข้ามาเป็นเครือข่ายของไทพินได้หรือไม่ เพราะท่านก็สูงอายุแล้ว แต่เห็นว่าไทพินเป็นการรวมกลุ่มของคนรุ่นใหม่

ปิยชนิตย์ เกษสุวรรณ : ผมคิดว่าไม่มีใครแก่เกินเรียน คิดว่าหลายท่านที่อยู่ที่นี่มีลูกศิษย์ ถ้าท่านรู้สึกว่าการนี้เป็น ประโยชน์ต่อลูกศิษย์ของท่าน หรือคนใกล้ชิดกับท่าน ที่เป็น นักวิจัยรุ่นใหม่ หรือนักศึกษารุ่นใหม่ ขอความกรุณาให้ อาจารย์ทุกท่านช่วยประชาสัมพันธ์ให้พวกเราด้วย ตอนนี้เรามีกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (web board) ทุกท่าน สามารถเข้าไปดูได้ว่า พวกเราพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้จะไรกัน หรือช่วยตรวจสอบความถูกต้องได้ว่าความรู้ที่พวก

เราพูดคุยแลกเปลี่ยนกันถูกต้องหรือไม่ ทุกท่านเข้าร่วมกับกลุ่มเราได้ เพราะไม่มีใครที่แก่เกินจะแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น ๆ

พิเชฐ นุ่นโต : ได้ข่าวว่าทางมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ อยากทราบว่ามียุทธศาสตร์ใดบ้าง การดำเนินงานเป็นอย่างไร

วัฒนา ตันมิ่ง : หลังจากได้ร่วมประชุมเพื่อก่อตั้งเครือข่ายไทพิน มหาวิทยาลัยขอนแก่น (TYPIN KKU : TYPIN Khon Kaen University) ในเดือนธันวาคม ปี 2548 ก็อาศัยช่วงที่ยังไฟแรงรวบรวมสมาชิก โดยเริ่มต้นจากกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับทุนจากโครงการ BRT ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่มวิจัย คือ กลุ่มแมลงน้ำ กลุ่มแพลงก์ตอนสัตว์ และกลุ่มพืช ต่อมาได้ขยายเครือข่าย จัดประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์เครือข่ายไทพิน มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยได้เชิญนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่ 4 มาร่วมประชุม ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมประชุมจำนวน 9 คน การประชุมเป็นการประชาสัมพันธ์เครือข่าย และแลกเปลี่ยนความสนใจของสมาชิก หลังจากนั้นก็ยังไม่มีการทำกิจกรรม เพราะคณะกรรมการชุดแรกได้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น ทำให้สมาชิกบางส่วนหายไป พอเริ่มปีการศึกษาใหม่ก็เริ่มมีสมาชิกเข้ามาใหม่ ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท เราเริ่มพูดคุยและสร้างทีมขึ้นมาใหม่ ระหว่างเครือข่าย 3 กลุ่มวิจัย คือ กลุ่มแมลงน้ำ กลุ่มแพลงก์ตอนสัตว์ และกลุ่มพืช

ในเดือนกรกฎาคม ปี 2548 สมาชิกไทพิน มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดกิจกรรมศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ร่วมกับผู้ช่วยนักวิจัยศูนย์อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสถาบันวิจัยวลัยรุกชเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าโคกหินลาดหนองคู-นาตุน โดยมีผู้รู้ท้องถิ่นที่เชี่ยวชาญเรื่องสมุนไพรพื้นบ้าน มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่พวกเรา นอกจากนี้ผู้ช่วยนักวิจัยศูนย์อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสถาบันวิจัยวลัยรุกชเวช ยังได้สาธิตการเก็บแพลงก์ตอนสัตว์และไร่น้ำนางฟ้า แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยกิจกรรมนี้ได้รับการสนับสนุนจากโครงการ BRT

พิเชฐ นุ่นโต : ทางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีกิจกรรมอะไรบ้างครับ

เหนติ เงินแพทย์ : ทางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้สร้างกลุ่ม ที่มีชื่อว่า “กลุ่มลูกช้างนักวิจัยรุ่นใหม่” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ คือ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิด และความรู้ในภาควิชาของเราเอง นอกจากนี้ยังมีเพื่อนๆ จากต่างคณะ อาทิ คณะสังคมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ เข้าร่วมด้วย รวมสมาชิกทั้งหมดประมาณ 30 กว่าคน ทั้งที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งนักวิจัยที่สนใจ ตอนนี่การดำเนินงานของเราคือ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ ระหว่างรุ่นพี่ รุ่นน้อง ในกลุ่ม และมีแผนจะเชิญอาจารย์จากคณะอื่นๆ มาบรรยาย แลกเปลี่ยนความรู้และมุมมองระหว่างเพื่อนๆ ที่มาจากต่างสาขาวิชา

พิเชฐ นุ่นโต : ทางมหาวิทยาลัยมหิดล มีกิจกรรมอะไรบ้างครับ

ปิยชนิตต์ เกษสุวรรณ : ตัวอย่างกิจกรรมอยู่ในรายงานประจำปี 2548 หน้า 24-34 เป็นข้อความและภาพบางส่วนจากการสำรวจเบื้องต้นที่อุทยานแห่งชาติเขานัน ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของกลุ่มมหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับการติดต่อจากโครงการ BRT ให้ร่วมสำรวจข้อมูลพื้นฐาน พร้อมกับเจ้าหน้าที่จากโครงการ BRT ที่ทำงานด้านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS: geographical information system) ซึ่งผลการสำรวจได้เขียนเป็นรายงานกิ่งสารคดีประมาณ 20 กว่าหน้า ดังที่ปรากฏในหนังสือรายงานประจำปีของโครงการ BRT ผมคิดว่าทุกอย่างมันอาจจะเป็นไปตามความถนัด และศักยภาพของแต่ละมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดลหากจะไปทำงานภาคสนามก็ต้องติดต่อไปที่

มหาวิทยาลัยอื่นๆ ในอยู่ใกล้พื้นที่ แต่สิ่งที่โดดเด่นของกลุ่มมหาวิทยาลัยมหิดล คือ เราอยู่ใกล้พื้นที่ที่มีการจัดประชุมสัมมนาวิชาการ เราสามารถเป็นตัวกลางกระจายข่าวให้เพื่อนในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้รับทราบ

ณัฐฐา วัฒนรัชกิจ : ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมอะไรบ้าง

อภิรดา สถาปัตยานนท์ : สำหรับทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นน้องใหม่ ในการประชุมครั้งนี้มีนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เชื่อว่าหลังประชุมคงได้สมาชิกไทพินเพิ่มขึ้นอีก งานแรกที่จะทำคือจะรวมกลุ่มกันเป็นไทพินจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลังจากนั้นจะเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยอื่นต่อไป

ณัฐฐา วัฒนรัชกิจ : ณ วันนี้ ไทพิน มีสมาชิกแค่ 4 สถาบันการศึกษา เรายังไม่มีตัวแทนจากสถาบันอื่นๆ แต่เชื่อว่าอาจารย์หลายท่านที่อยู่ ณ ที่นี้ มาจากหลากหลายสถาบันและหลากหลายหน่วยงาน จึงอยากขอฝากประชาสัมพันธ์โครงการนี้ไว้ด้วย พวกเรายินดีต้อนรับทุกสถาบัน ทุกหน่วยงาน แรกเริ่มเราต้องการจะรวบรวมนักวิจัยจากหลากหลายสาขา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ มีหลายท่าน หลายหน่วยงานให้ความสนใจการดำเนินงานของกลุ่มเรา เข้ามาถามว่าโครงการนี้เป็นอย่างไร พอทราบรายละเอียดก็เกิดความสนใจ ทำให้พวกเราเกิดแนวคิดว่าการที่กลุ่มเรามีนักวิจัยหลากหลายสาขามารวมกัน ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ กลุ่มไทพินอาจจะเป็นแหล่งที่สถาบันและหน่วยงานต่างๆ สามารถเข้ามาค้นหาได้ว่า ขณะนี้นักวิจัยรุ่นใหม่ของประเทศไทยมีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร หน่วยงานไหนที่ต้องการอาสาสมัครออกพื้นที่ ก็จะสามารถติดต่อมาทางไทพิน คิดว่าการรวมตัวของพวกเราอาจจะช่วยตอบคำถามให้กับสถาบันและหน่วยงานต่างๆ ในจุดนี้ได้

อภิรดา สถาปัตยานนท์ : การประชุม 10 ปี โครงการ BRT ครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสที่พวกเราได้มาพบปะกันและรู้จักไทพิน ซึ่งเป็นศูนย์รวมนักวิจัยรุ่นใหม่ ดิฉันเชื่อว่าเมื่อพวกเรารวมกลุ่มกันได้แล้ว ชั้นแรกอาจจะยังเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่เมื่อเหนียวแน่นมากขึ้น เข้มแข็งมากขึ้น เราจะเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีบทบาทในการอนุรักษ์ และวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพให้เจริญยิ่งขึ้น ถ้าจะเปรียบง่าย ๆ ไทพิน คงเป็นเหมือนชั้นบันได ที่จะทำให้เรามองเห็นตัวเองว่ายืนอยู่ที่บันไดขั้นไหน คนอื่นยืนอยู่ที่บันไดขั้นไหน แต่ไม่ว่าใครจะยืนอยู่ที่ขั้นไหน พวกเราไทพินก็จะช่วยกันดึงและประคับประคองให้ทุกคนขึ้นไปอยู่ที่ชั้นสูงสุดของบันได นั่น คือ การเป็นนักวิจัยที่ดี มีศักยภาพ มีจริยธรรม

พิเชฐ นุ่นโต : ในวันนี้กลุ่มไทพินจากสถาบันต่างๆ ได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นและพูดคุยกัน ถือเป็นการทำความคิดหรือทฤษฎีให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ขอฝากให้ผู้ใหญ่ทุกท่านช่วยแวะเข้าไปเยี่ยมชมและให้ข้อเสนอแนะรวมทั้งช่วยตรวจสอบข้อมูล และเป็นกำลังใจให้พวกเรา ในเว็บไซต์ของไทพิน ซึ่งพวกเราก็จะพยายามรักษากลุ่มให้ยั่งยืนต่อไป สุดท้ายนี้ขอขอบคุณโครงการ BRT ที่ช่วยสนับสนุนให้มีกลุ่มไทพินเกิดขึ้น และขอขอบพระคุณ รศ. สมโภชน์ ศรีโกสามาตร ที่ได้ให้แนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มไทพิน รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ จากสถาบันต่างๆ ที่มาร่วมแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มเรา